

“TÜİK’e, Şimşek ve Karahan dışında kimse inanmıyor”

Nisan 2022’den beri gizlenen TÜİK’in madde fiyat listesini değerlendiren CHP’li Toprak, “İktidar-ekonomi yönetimi ve TÜİK’in ‘zamları ötele, enflasyonu düşük göster, düşük zam ver’ operasyonuyla 20 milyonu aşan memur ve emeklinin maaş zammı aşağı çekildi” dedi.

CHP İstanbul Milletvekili Erdoğan Toprak, hazırladığı haftalık değerlendirme raporunda ekonomi üzerinden iktidara yüklenirken, uzun süredir açıklanmayan ve geçtiğimiz hafta gazeteci Alaattin Aktas’ın ifşa ettiği Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) madde fiyatlarının yarattığı tahribata dikkat çekti. “Yargı kararına rağmen madde fiyatları listesini gizlemeyi sürdüren TÜİK yönetiminin bu tavırına karşın geçen hafta bu bilgiler medyaya sızınca manipüle edilmiş rakam oyunlarıyla toplumun nasıl aldatıldığı açığa çıktı” diyen Toprak, “TÜİK’in enflasyon hesabında esas aldığı yüzlerce maddenin fiyatının güncel fiyatlarla ilgisinin olmadığını gösteren madde fiyatları listesinde; öğrenci yurt ücreti 470 TL” bilgisini paylaştı. Buna karşılık Ege Üniversitesi’nin geçen hafta açıkladığı yeni dönem yurt ücretlerinin ise 2 kişilik odada kişi başı 6 bin, 3 kişilik odada kişi başı 5 bin TL olduğunu belirten Toprak, şöyle devam etti: “Haziranda aylık yüzde 1,64, yıllık yüzde 71, 6 aylık yüzde 24,70 oranındaki enflasyon milyonlarca emekli ve memurun ikinci yarı maaş artışında belirleyici olurken, TÜİK Başkanı Erhan Çetinkaya elektrik, akaryakıt ve kamu zamlarıyla, ÖTV artışları temmuzda ertelendiği için haziranda enflasyonun düşük çıktığını itiraf etti. Dolayısıyla iktidar-ekonomi yönetimi ve TÜİK’in ‘zamları ötele, enflasyonu düşük göster, düşük zam ver’ operasyonuyla 20 milyonu aşan memur, sözleşmeli personel ve emeklinin maaş zammı aşağı çekildi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) asgari ücret ve maaş artışlarını enflasyon sebebi sayarken, TÜİK Başkanı şirketlerin fahiş kârlarının enflasyonu artırdığı görüşünde. Milyonlarca çalışan ve emeklinin maaş artışı yüzde 24,7 olurken şirket ve banka kârlarında ortalama artış yüzde 150-350 arasında.” TÜİK’in 2022 Nisan ayından bu yana kamuoyundan gizlediği madde fiyatları listesinin açığa çıkmasıyla milyonlarca memur, emekli, asgari ücretlinin yanında iş dünyasının da sanal enflasyon hesaplarıyla nasıl yanıltıldığını ortaya çıkardığını vurgulayan Toprak, işveren örgütleri ve başkanlarının yıllardır ilk kez TÜİK verilerinin güvenilirliğine büyük tepki gösterdiğini kaydederek şunları söyledi: “**İstanbul Sanayi Odası** Başkanı (ISO) Başkanı, TÜİK’in kamuoyundan gizlediği madde fiyatlarına göre hesapladığı enflasyonun gerçekte çok daha yüksek olduğunu dile getirerek şirket kârlarının enflasyon sebebi gösterilmesinin **sahteyi** haksızlık olduğunu ifade etti. **TOBB** Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu da şirket kârlarının hedef göstermenin kabul edilemeyeceğini, ‘kara listeler’ oluşturularak şirketlerin baskı altına alınıp batırıldığını savundu. Bugüne kadar ücretli kesimlerin gelir artışlarını düşük enflasyon hesabıyla engelleyen TÜİK’e suskun kalan iş dünyası, şimdi resmi enflasyonun 2-3 katına ulaşan şirket kârlarının enflasyon sebebi sayılmasına karşı çıkıyor. Kamu ve özel sektörün tüm hesaplarında esas aldığı resmi verileri üreten TÜİK’e, Hazine ve Maliye Bakanı ile Hazine ve Maliye Bakanı ile TCMB Başkanı dışında kimse inanmıyor.” ■ **Necdet Erence**

HALKA ARZDAN GELEN FAİZE

>> ALİ CAN POLAT 9'da

Hisselerini halka arz eden 84 firmadan 32'sinde kaynakların kullanımını tartışmalı

Halka arz kaynağı faize

Borsaya açılan firmaların çoğunun topladığı kaynağı faize yatırması piyasada “Şirket yatırım ihtiyacı için mi kaynak talep ediyor, faize sermaye için mi?” tartışması başlattı.

Türkiye'de yanlış ekonomi politikaları sonucu gelinen yüksek faiz süreci iş dünyasının da düzenini bozdu. Kaynaklar yatırım yerine bankaların

verdiği yüksek faizlere yönelirken son yılların furyası halka arzlarda da yeni bir tartışma başlattı. Yeni yatırım yapmak, şirketi büyütmek gibi hedeflerle

2023'ten bu yana halka arz olan 84 şirketten 11'i halka arz elde ettiği kaynağı faize yatırdı. Uzmanlar, “Bu yasal soygundur” dedi.

Yüksek mevduat faizi ile elde edilen risksiz ve büyük kazançlar yatırım iştahını köreltiyor. **İstanbul Sanayi Odası**'nın geçen ay açıkladığı **ISO 500** Büyük **Sanayi** Kuruluşu listesinde de bu durum öne çıkmıştı. Türkiye'nin en büyük 500 şirketinin faaliyet kârı yüzde 40 artarken faizi de içeren faaliyet dışı kârlardaki artış yüzde 140 olmuştu.

Yüksek faizin cazibesi bugünlerde borsa çevrelerinde bir tartışmanın da konusu oldu. Borsada halka

arz, şirketlerin işlerini büyütme, yeni projelere yatırım yapmak veya mevcut borçlarını ödemek için ihtiyaç duydukları kaynağı hisselerinin bir bölümünü halka satarak elde etmesi anlamına geliyor. Ancak 2023 yılından bu yana furyaya dönüşen halka arzlarda ortaya çıkan eğilim bu yönde değil.

Yasal ama etik değil

Borsa konusunda araştırmalar ve yayınlar yapan Finanshub.com'un halka arz edilen bu şirketlerin “fon kullanım raporlarından” derlediği bilgilere göre 32 şirket topladığı kaynakları nerede kullandığına ilişkin ya açıklama yapmadı ya da faizi seçti. Buna göre 11 şirket kaynağını mevduatta değerlendirirken 13'ü bu bilgiyi açıklamadı. 7'si de TL bazlı risksiz bankacılık enstrümanı, banka fonu ve katılım endekslerine yatırdı. Uzmanlar bu veriler karşısında şu soruyu soruyor:

“Şirket yatırım ihtiyacı için mi kaynak talep ediyor, faiz getirisi elde edecek sermaye mi?”

Borsa Yatırımcıları Derneği Başkanı Ali Aydemir'e göre bu durum “yasal bir soygun”. Aydemir'in değerlendirmesi şöyle: “Yasal olmayan bir durum yok. Ama yatırımcı bu parayı şirketi büyütün, istihdam sağlayın, değer yaratın, hem borsayı hem reel ekonomiyi büyütün diye veriyor. Bu paralar bankaların elinde yüzde 50-60 faizlerle yatmamalı. Paraları patronlar kullanmamalı. Bu bir soygun olur.”

Yüksek faizin ekonomiye zararlarını aktaran Prof. Dr. Şenol

Babaşu ise şunları söyledi:

“Maalesef ekonomimiz yüksek faize mecbur kaldı. Böyle ortamlarda **sanayici** de bir yatırımcı gibi düşünüp getiri neredeyse oraya yöneliyor. Geleceği düşünmüyor. İstihdam, büyüme gibi konuların yerine doğrudan risksiz garanti getiriye yöneliyor. Ancak ekonominin istikrarı için bir süre daha yüksek faiz sürmeli. Ekonomi yönetimi siyasi baskıya dayanamayıp ağustosta faiz indirimine gidebilir. Ancak bu erken olur”